

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

EFOP-3.10.1-17-2017-00002

Az oktatási struktúrák Kárpát-medencei makroregionális együttműködését
támogató kutatások

Kutatások, vizsgálatok a felsőoktatásra és köznevelésre hatást gyakorló tényezők, tendenciák megismerése érdekében

1. tevékenységcsoport 1. főtevékenység

Összefoglaló

2019. 07. 31

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

BEVEZETÉS

A köznevelés és felsőoktatás működését – közvetlenül vagy közvetve – számos tényező befolyásolja. Egy adott oktatási platformon részt vevők mennyiségi és minőségi adottságaira például a demográfiai folyamatok mellett rengeteg egyéb társadalmi faktor is hatással van. Ugyanakkor az oktatási struktúrák változását a mindenkori munkaerőpiac igényei, tehát közvetetten az egyes gazdasági szektorokban történő változások is orientálják. Emellett természetesen az oktatáspolitikában, oktatásfejlesztésben érintett döntéshozók és véleményformálók is befolyásolják a szektor működését. A magyarországi köznevelési és felsőoktatási rendszer ugyanakkor sajátos helyzetben van: számos ponton összefügg a szomszédos országok ugyanezen struktúráival, a külhoni magyarság és annak intézményrendszerei révén. **A hazai köznevelés és felsőoktatás működésének megértéséhez tehát elengedhetetlen az arra közvetlenül ható tényezők minél pontosabb, Kárpát-medencei kitekintésű megismerése.**

Ezek a kutatások egy kezdeti képet szolgáltatnak számunkra arról, hogy milyen helyzetben vannak a kutatásban részt vevő területek – földrajzi területegységek és oktatási egységek egyaránt. Ebből a kiinduló képből tudunk továbblépni a kutatás következő szakaszaira, és a kapott vizsgálati eredményeket kontextusba helyezni, megfelelően értelmezni, értékelni. Ezek a megalapozó kutatások egyrészt az anyaországi (magyarországi) és a külhoni nemzetrészek oktatási rendszereinek **bemeneti (demográfiai), illetve kimeneti (területrészek társadalmi-gazdasági helyzete)** viszonyaira, másrészt az oktatási rendszerekhez kapcsolódó társadalmi-gazdasági tényezőkre vonatkoznak.

Oktatási rendszereink bemeneti viszonyai kapcsán rendkívül fontos, hogy ismerjük a demográfiai tényezőket, ezért a **kutatás egyik része az elérhető részletes népességi adatok elemzésére, előrebecslésére fókuszál.** Ezek az információk közvetlenül befolyásolják az oktatási rendszer várható jövőjét, a rendszerbe bekerülő tanuló-khallgatók számát, a **területi demográfiai helyzetelemzés pedig segít meghatározni, mely területeken, régiókban milyen intézményi igények és létszámok várhatók.**

A kimeneti viszonyok alatt egyrészt az oktatási rendszerben végzők, másrészt az ő életterületet (lakó- és munkakörnyezet) jelentő térségek társadalmi-gazdasági helyzetét kell érteni. Ennek kapcsán fontos látnunk, hogy az egyes nemzetrészek külhoni magyar lakossága egyfelől a többségi nemzethez, másfelől a hazai (magyarországi) népességhez képest milyen helyzetben van. Ezért **a kutatás során feltárjuk az egyes nemzetrészek sajátosságait, társadalmi-gazdasági pozícióit, valamint a magyar többségű települési tömbök helyzetét is.** Ezek az információk fontos adalékként szolgálhatnak az oktatási rendszerek fejlesztéséhez, jövőbeli igényeik felméréséhez és a projekt során kialakuló szakpolitikai javaslatokhoz.

EREDMÉNYEK

Kárpát-medencei kutatói hálózat létrehozása

A kutatásunk keretében tehát olyan kérdésekre keresünk választ, mint például a magyar nyelvű oktatás mennyiben van jelen Magyarországon kívül, vagy hogyan változnak a Kárpát-medencében élő magyarok demográfiai mutatói, vagy az oktatási rendszerrel szembeni gazdasági-társadalmi elvárások hogyan változhatnak. E kérdések – valamint a többi témában felmerült kérdések – megválaszolása nagyon széleskörű kutatást igényel, ezért a projekt keretében létrehoztunk **egy egész Kárpát-medencére kiterjedő 69 főt számláló kutatói hálózatot hoztunk létre.**

A kutatói hálózat tagjai részt vettek a Nemzetstratégiai Kutatóintézet munkatársainak iránymutatása, koordinálása mellett számos szakmai dokumentum előállításában, illetve minőségbiztosításában. Ezek mellett szervesen részt vettek helyi, nemzetrészi adatok, információk gyűjtésében, valamint a projekt rendezvényein, műhelymunkáin állandó jelleggel tartottak szakmai előadásokat a kutatási eredményekről.

Hálózatunk tagjai közül 27 pedagógiai/oktatási szakember vagy nyelvész, 42 fő társadalomtudományi szakember. Utóbbiak közül 8 fő szociológus és/vagy demográfus; 27 fő földrajzi vagy közgazdasági szakmai háttérű település- és területfejlesztési vagy turisztikai szakember; 5 fő közművelődési vagy történész-geopolitikai szakember. A hálózatból 24 fő rendelkezik doktori (PhD) vagy annál magasabb tudományos fokozattal és 12 fő külföldi magyar oktatási vagy művelődési intézmények vagy civil szervezetek vezető munkatársa. Kutatói hálózatunk minden Kárpát-medencei külföldi magyar nemzetrészből vannak tagjai: Erdélyből 30 fő; Felvidékről 9 fő; Kárpátaljáról 5 fő; Vajdaságból 11 fő; továbbá egy-egy fő Muravidékről és Órvidékről. A hálózatos munkatársakkal zajló közös munka mellett a projekt végrehajtása során kapcsolatban álltunk külföldi magyar pedagógusszövetségekkel, a vezetőik közül 8 fővel működünk szorosan együtt.

Döntéshozói interjúk

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet 2018. június – 2019. április között végzett kutatásának célja a Kárpát-medencei oktatás- és nevelésügy vizsgálata érdekében az oktatásügyben döntéshozó, döntésbefolyásoló Kárpát-medencei magyar köz- és felsőoktatási szakemberek megkérdezése. Mivel az oktatásügyet Kárpát-medencei szinten vizsgáljuk, alapvető szempont volt, hogy **a magyarországi szereplők mellett a külföldi magyarság képviselőit is megszólaltassuk**, így minden nemzetrészből megkérdeztünk szakembereket. A kutatás keretében 49 szakértői interjút készítettünk el, ebből 37 készült a közoktatás, 12 pedig a felsőoktatás szakembereivel.

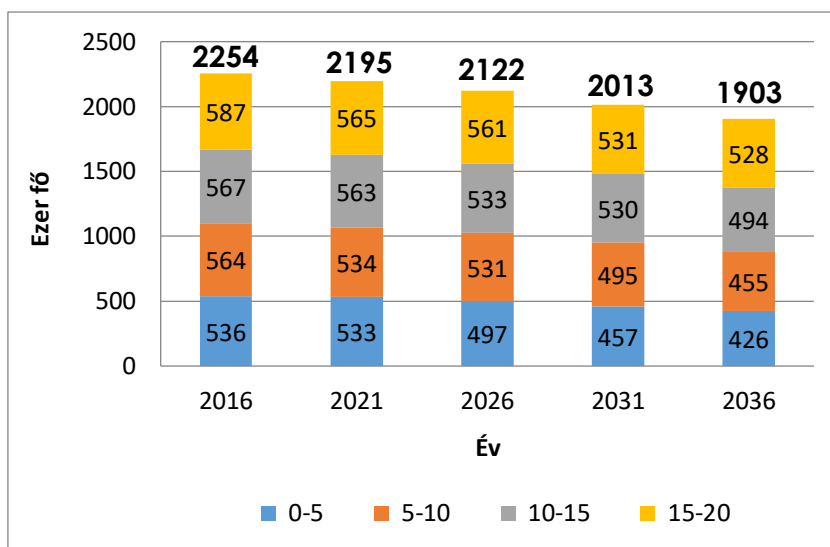
Az interjúk során megkérdezett oktatási szakemberek nagy része kiemelte, hogy a hazai oktatás továbbfejlődésének legfőbb irányai az **élet hosszíig tartó tanulásra nevelés, az élménypedagógia irányába ható oktatás**, valamint az együttműködésre való nevelés kell, hogy legyenek.

A köznevelés feladata kell, hogy legyen a gondolkodásra, az életre, a családi életre, az egészséges életmódra való nevelés mellett a pénzügyi, erkölcsi, illetve a kulturális nevelés is. Mindezek elérésére a hazai oktatásnak is segítségül kell hívni a mai modern kor vívmányait; **növelni kell az IKT eszközök használatát, valamint segíteni a digitális kultúra elterjedését, valamint a médiatudatosság megteremtését**. Ezek mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű tanulók problémáira, különös tekintettel a roma felzárkóztatás, valamint a korai iskolaelhagyás kérdéseire mind az anyaországban, mind pedig külhonban.

A megkérdezettek szerint **kiemelt területnek kell tekinteni a külhoni magyar oktatás fejlesztését is**; ezen belül az iskolafejlesztés, az iskolák fenntartásának, felújításának anyagi eszközökkel is történő támogatása továbbra is fontos feladat. A külhoni magyar oktatás sikerességéhez nagymértékben hozzájárulna továbbá a magyar nyelvű tankönyv ellátás további javítása, valamint a szakmai együttműködés folytatódó elmélyítése a hazai és határon túli pedagógus szervezetek között.

A magyar oktatási struktúrák bemeneti viszonyainak meghatározása és prognózisa

A népszámlálások számadatai a legtöbb közép-kelet-európai országban 1980 óta csökkenést jeleznek, ezen belül a **magyarság száma, és az egyes országokon belüli aránya is csökken**. 1990-ben még Magyarországon és a határos országokban 12,9 millió fő vallotta magát magyarnak, ez a szám mostanra 11,5 millióra csökkent. A jövőbeli folyamatok előrejelzése érdekében a KSH Népeségtudományi Kutatóintézettel közösen **elkészítettük a Kárpát-medencei magyar népesség előrejelzését 2051-ig**. A kutatás során meghatározandó feltételezésekkel négy előreszámítási változat készült: az alapváltozat, amely a legvalószínűbb változat, valamint egy alacsony, más néven pesszimista, illetve egy magas, vagyis optimista változat. A kutatás elsősorban az iskolás korúakra fókuszált, tehát arra a népességre, amely az oktatás utánpótlását jelentheti a jövőben. Az alapváltozat is népességcsökkenést prognosztizál a 0-20 éves korosztályokban, változatlan népesedési folyamatok között. A magyarság ezzel egyébként nincs egyedül a közép-kelet-európai országok között. Nagyon aktuálisak tehát a népesedéspolitikai beavatkozások. Természetesen az előrejelzés nagyon sok bizonytalansági tényezőt hordoz magában, de ha a jelenlegi látható folyamatokat vesszük alapul, akkor a fenti eredmények várhatók a következő évtizedekben.

A 0-20 éves népesség várható alakulása és kormegoszlása a Kárpát-medencei magyarság körében (NSKI, 2019)

(adatok forrása: Központi Statisztikai Hivatal, Népeségtudományi Kutatóintézet 2019)

A népességelőrejelzésen túl további demográfiai kutatások is végeztünk, vizsgáltuk a Kárpát-medencei vándorlási folyamatokat is. A kutatás keretében a Magyarországról történő elvándorlást, a Magyarországra való áttelepülést – különös tekintettel a szomszédos országokra –, illetve a cirkulációs migráció elemzési lehetőségeinek feltárását vizsgáltuk. A migrációs folyamatok elemzése statisztikai adatokon alapult, az adatforrást a vándorlási statisztikák és a népszámlálások adatai képezték. Az eredmények többek között azt mutatják, hogy a 2010-es évek elején a **kivándorlás még jelentősen meghaladta a magyar állampolgárok bevándorlását, 2017-re azonban ez a tendencia megfordult.**

Vizsgáltuk továbbá a demográfiai változások vidéki oktatási rendszerre gyakorolt hatásait is. E kutatás keretében feltárássra kerültek az elmúlt másfél évtized oktatási rendszert leginkább befolyásoló demográfiai folyamatai: egyrészt az **iskolás korú fiatalok számának csökkenése a vidéki térségekben**, másrészt a **roma származású népesség arányának gyors növekedése**, amely – a roma közösségek speciális koreloszlásának következtében – még hangsúlyosabban jelentkezik a tanulók között. A kutatás eredményeképpen megállapítható, hogy **a vidéki magyar oktatási hálózat igen gyors ütemben ritkult meg**: az ezredfordulón még általános iskolai ellátással, feladatellátási hellyel rendelkező települések mintegy felében vagy megszűnt az oktatás vagy legalább egyharmadával csökkent a diáklétszám. Az óvodás korban lévők száma bő 20 százalékkal, az általános iskolás korosztály száma 27 százalékkal, a középiskolásé pedig 29 százalékkal csökkent a vidéki Magyarországon 2001 és 2017 között. A **gyereklétszám csökkenése** a vidéki Magyarországon gyakorlatilag **kínálati oktatási**

rendszer alakított ki. Ez mikroszinten is teljesen újfajta folyamatokat jelent, gyűjtőiskolák alakultak ki, amelyek több településről vonzzák a tanulókat, ennek következtében az ingázók száma is jelentősen megnőtt, és ezzel együtt a kisebb településeken **egyre több roma többségű iskola működik** (ezen iskolák létszáma több mint háromszorosára nőtt az ezredforduló óta). E demográfiai kihívások felismerése és kezelése azon társadalmi jelenségek egyike, amelyek kapcsán a **szomszédos országok kisebbségi oktatási szakemberei nagy tapasztalattal és gyakorlati tudással rendelkeznek**, akár nagyobb, mint a hazai oktatáskutatók. A határon túli magyar oktatáskutatók számára a közösség demográfiai alapjainak csökkenése sokkal régebb óta a mindennapi valóság része, a diáklétszám apadása és az ezzel való tervezés, ehhez való adaptáció évtizedek óta a napi oktatási gyakorlat része.

A magyar oktatási struktúrák kimeneti viszonyainak meghatározása és prognózisa

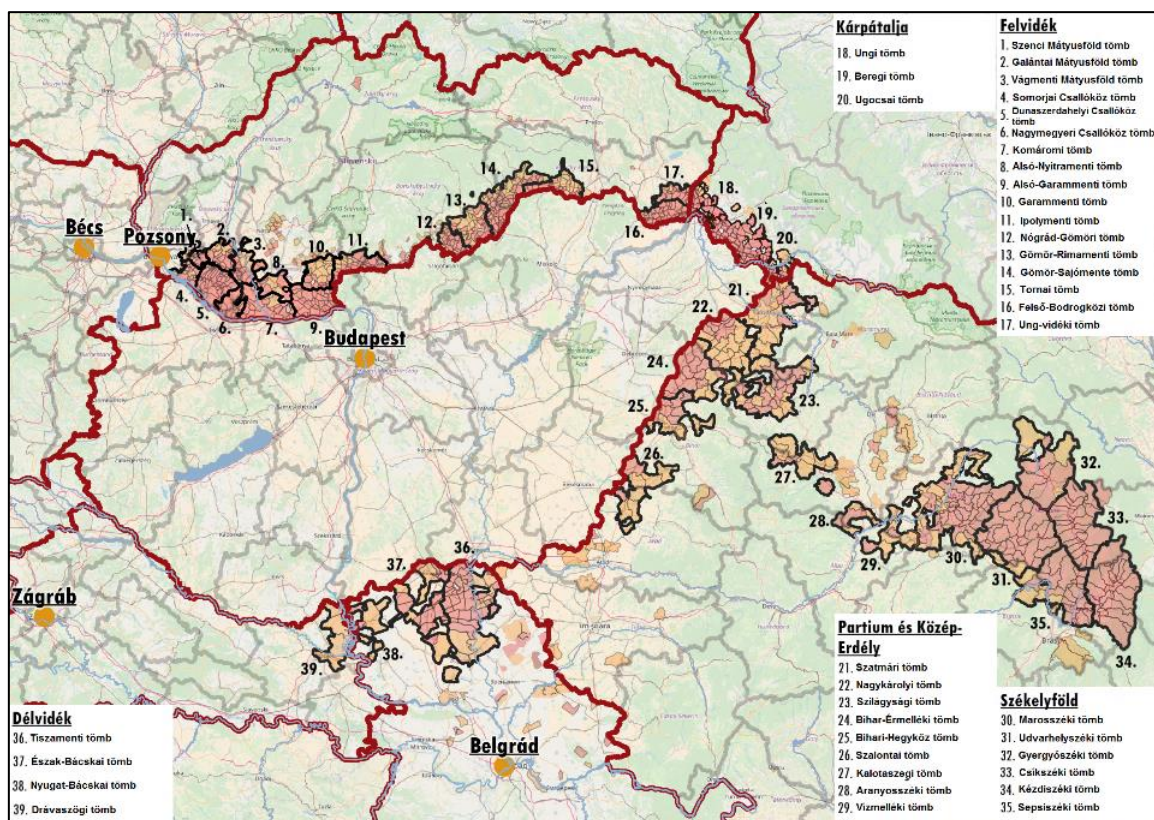
A magyar oktatási struktúrák társadalmi és gazdasági környezetének, kimeneti viszonyainak meghatározásához és jövőbeli prognózisához elengedhetetlen a **Kárpát-medence országainak széleskörű statisztikai ismerete.** A projekt során jelentős erőforrást csoportosítottunk az ehhez szükséges **adatok beszerzésére és gyűjtésére**, a lehető legrészletesebb felbontásban. Az adatok könnyebb kezelhetősége, elemezhetősége érdekében minden beszerzett adatmennyiséghez meta-adatbázis készült. Lehetővé vált az adatok statisztikai elemzése, térinformatikai ábrázolása, nemzetrészek közötti összehasonlítása. Az egységesített keretek **alapját képezik egy online információs és területi információs rendszernek.**

Az oktatási kimenetet feltáró társadalmi és gazdasági vizsgálatok keretében megvizsgáltuk, hogy milyen társadalmi és gazdasági elvárásokra kell felkészíteni a tanulókat a térségi oktatásnak. Egyrészt teljes nemzetrészek magyarságának társadalmi-gazdasági pozícióit azonosítjuk, másrészt földrajzi szemléletű vizsgálatokat végzünk: **feltérképezzük a többségében magyarok által lakott külhoni tömbös településterületek társadalmi és gazdasági struktúráit.** A kutatás során megkíséreltük kijelölni minden külhoni nemzetrészen azokat a magyarok által többségében lakott települési tömböket, amelyek **térszerkezeti szempontból, társadalmi-gazdasági viszonyaik szerveződése alapján** – esetleg részben közigazgatási helyzetük révén is – bizonyos mértékben **egységet alkotnak és térségi identitást** formálnak.

A települési tömbök végleges lehatárolása **széleskörű, iteratív egyeztetési és tervezési folyamat** eredményeként született meg. A szakmai egyeztetések után **39 db települési tömböt határoltunk le**, melyekre javarészt jellemző, hogy társadalmi-gazdasági értelemben együtt szerveződő települések/községek együttese. Az így képzett tömbök csak a nevükben azonosak a már ismert földrajzi vagy történelmi területekkel; azoknál

sok esetben kisebb területű egységeket képeznek. A lehatárolás eredményeként meghatározott tömbök legfőbb tulajdonságaik alapján tipizálhatók. Ez nemzetstratégiai és fejlesztéspolitikai szempontból is egyaránt fontos, ugyanis így egyéni, az adott tömbökre specifikált stratégiákat lehet alkotni, ezzel is hozzájárulva a hatékony nemzetpolitikához. A tömböket típusokba soroltuk be a magyarság és a szórványosodási folyamatok jelenléte alapján.

A többségi magyar településterületi tömbök (NSKI, 2019)

A tömbös településterületek mellett a szórványban élő magyarságot is vizsgáltuk. A kutatásunk során alapján közel 640 ezer magyar él szórványban a környező hét nemzetrész 2 730 településén, ami a teljes külföldi magyarság körülbelül 30%-át jelenti. A jelentősebb lélekszámú magyarsággal rendelkező nemzetrészek közül kiemelkedik Erdély és Vajdaság, előbbinél a magyar lakosság bő 32%-a, míg utóbbinál közel 40%-a él szórványban. A kisebb lélekszámmal rendelkező nemzetrészek esetében (Drávaszög, Muravidék, Őrvidék) elmondható, hogy a teljes őshonos magyar lakosság lényegében szórványban él.

Az egyre gyorsuló technikai fejlődés, a gyorsan átalakuló munkaerőpiac, a sokasodó újszerű társadalmi jelenségek, a terjedő társadalmi innovációk, valamint a 21. század környezeti változásai azonban komoly kihívások elé állítják az oktatási struktúrákat. Ezen

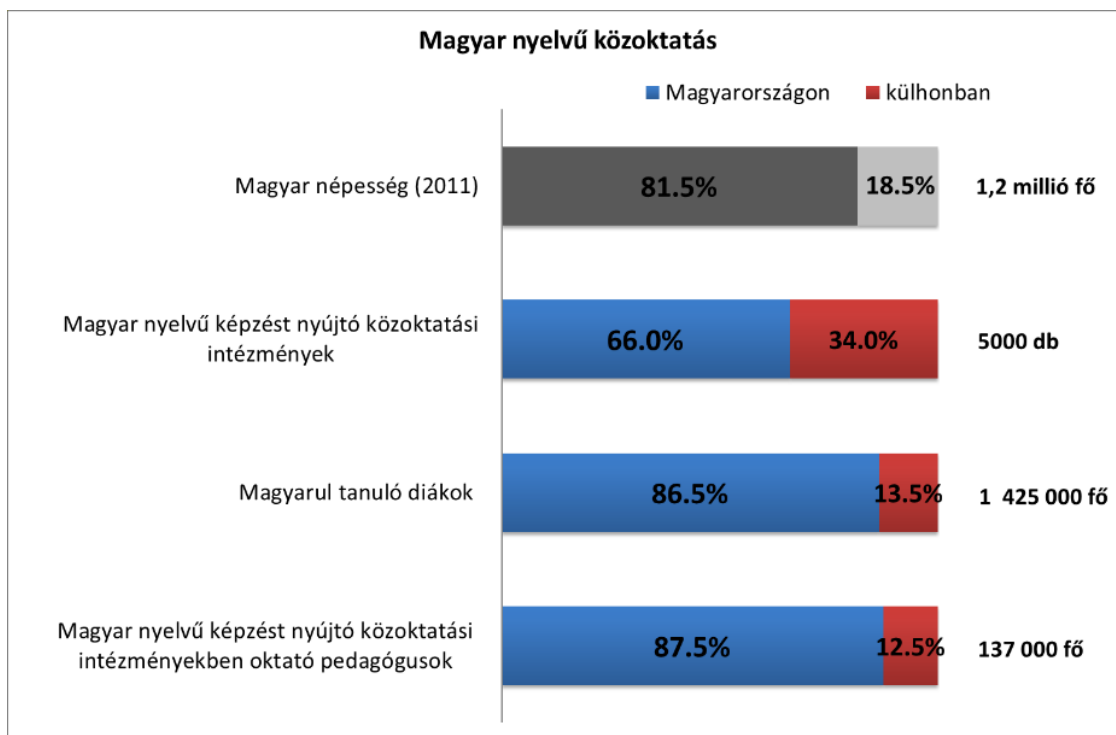
kihívások jelentős része közvetve vagy közvetlenül kapcsolódik különféle geopolitikai tényezőkhöz, a világban bekövetkező geopolitikai folyamatok tehát – egyéb társadalmi rendszerek mellett – az oktatási struktúrára is komoly befolyással bírnak. A fenti megállapítás a Kárpát-medencei oktatási térre különösen igaz, hiszen a Kárpát-medence – sajátos természeti, történelmi és etnikai jellemzőiből adódóan – egyedi módon koncentrálja napjaink geopolitikai kihívásait. Ezen okokból kutatásunk keretében az **oktatási struktúrára ható geopolitikai tényezőket is vizsgáltuk**, amelynek eredményeképpen olyan megállapításokat tehetünk, minthogy a képzett humán erőforrásával tudja csak egy ország csökkenteni a geopolitikai kockázatokat, kiaknázni a geopolitikai potenciálokat, vagy hogy továbbra is a legfontosabb kihívás a társadalom fiatal rétegeinek minél jobb felkészítése a globális világnyelvek, elsősorban az angol ismeretére, továbbá a távoli kultúrákról tudatos ismeretátadás szükséges, különösen fontosakká válhatnak a közel- és távol keleti kapcsolatok, de a Közép-európai kulturális ismeretek is fókuszba kell helyezni az oktatásban.

A magyar oktatási struktúrák felmérése

Kutatásunk során **feltártuk az egyes nemzetrészek oktatási struktúráinak legfontosabb mennyiségi paramétereit is**, egy mintavételes kutatás keretében pedig összehasonlítható módon próbáltunk képet alkotni az egyes nemzetrészek köznevelési struktúráinak minőségéről (eszközellátottság, infrastrukturális ellátottság, a kapacitások minőségi és mennyiségi viszonyai).

A 2018-2019-es adatok alapján Magyarországon 10 472 intézményben összesen 1 469 173 gyermek vesz részt a közoktatásban és köznevelésben, szemben a külhön 2.873 intézményében tanuló 247 896 gyermekkel. Elmondható, hogy a Kárpát-medencében, mint egységes magyar oktatási térben az említett mutatókat tekintve átlagosan kb. 85%-15% a Magyarország és külhön közötti megoszlás, ami közelíti a kárpát-medencei összmagyarság anyaország és külhön közötti 80%-20%-os megoszlását. Ez arra enged következtetni, hogy a külhön iskolai és pedagógusi „ellátottsága” csak kevéssé marad el az anyaországhoz képest.

A projekt keretében feltártuk a teljes Kárpát-medencei felsőoktatási infrastruktúrát, hallgatói és oktatói állományt. A közoktatási struktúrákhoz hasonlóan a felsőoktatásban is bár az anyaországi rendszerek teszik ki a legnagyobb részt, de a külhoni struktúrák is jelentősek. Ez például az intézmények számában látszik, ahol kifejezetten felülreprezentáltak a külhoni magyar nyelvű felsőoktatási intézmények a teljes magyar nyelvű intézményi állományon belül. A külhoni magyarok reprezentációja a szomszédos államok hallgatói, különösen a doktorandusz hallgatói között ugyanakkor még tovább javítható.

A magyar nyelvű közoktatás intézményi, oktatói és hallgatói állománya (NSKI, 2019) (adatok forrása: Központi Statisztikai Hivatal 2019, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége 2019, Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége 2019, Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség 2017, Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság (Vajdaság) 2017, Észak-Bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete 2017, Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma 2019, Muravidéki Pedagógusok Egyesülete 2019, Ausztriai Magyar Pedagógusok Egyesülete 2019)

Kutatásaink – ahogy az a fenti ábrán is látható – **alátámasztották azt a hipotézisünket, miszerint Kárpát-medencei szinten** nem csak az anyaországi magyar oktatási struktúrák jelentősek, de **a külföldi magyar struktúrák is nagyban hozzájárulnak a magyar nyelvű közoktatás és felsőoktatás erőforrásaihoz.**

Egyéb, kiemelt oktatási témakörök kutatási eredményei

Projektünk keretében megvizsgáltuk az átjárhatóságot is a Kárpát-medence magyar oktatásában, ez alatt azt értettük, hogy a különféle oktatási szintek közt milyen lehetőségei vannak a diákoknak a sikeres átmenetre. Kíváncsiak voltunk arra is, hogy ha anyanyelvi iskolából államnyelvibe, vagy külföldi nemzetrészből anyaországi területre, esetleg két külföldi nemzetrész dimenziójában következik be váltás, milyen esélyekkel és nehézségekkel szembesülnek a diákok. E témakörben elsősorban az érintett államok oktatási törvényeit, rendeleteit tanulmányoztuk, illetve külföldön 22 helyszínen tettünk fel kérdéseket az átjárhatósággal kapcsolatban általános és középiskolai

pedagógusoknak. Vannak arra utaló jelek, hogy **bizonyos esetekben könnyebb a határon túlról az anyaországba felvételizni**, mint a nemzetrészen belül továbbtanulni, ugyanakkor az anyaországba való átjárhatóság nem teljesen akadálymentes. Előbbi helyzet különösen a túlzó elvárásokat támasztó osztályozóvizsgákhoz és az anyanyelvi készségeket elváró államnyelvi érettségihez kötődik. Mindez az elkallódó tehetségek magas számát is eredményezheti.

Kutatásunk keretében felmértük azt is, hogy **a magyar, mint idegen nyelv oktatási mennyire elterjedt a Kárpát-medencében**. Az eredmények azt mutatják, hogy természetesen a magyar nyelv oktatása nem összehasonlítható a nagyobb nyelvek oktatásának volumenével, mégis jelentősnek mondható, nemcsak Magyarországon, de a Kárpát-medencében is. Magyarországon kiemelkedő számban vannak olyan képzőhelyek, ahol lehetőség van a magyart mint idegen nyelvet tanulni és erre igény is van, ugyanis egyre több külföldi hallgató érkezik a magyar felsőoktatási intézményekben, és egyre többen tesznek magyar mint idegen nyelvből érettségit, vagy nyelvvizsgát. A szomszédos országok mindegyikében van lehetőség a magyar nyelv tanulására iskolai keretek között, de közülük is kiemelendő **Ukrajna, ahol egyre több iskola tart igényt a magyar nyelv tantárgyként való oktatására, de a magyar nyelv tanfolyamok is egyre népszerűbbek** az országban.

Kutatásunk során vizsgáltuk a Kárpát-medencei kutatás-fejlesztési infrastruktúrát is, azon belül is külön figyelmet fordítottunk a **doktori képzések felmérésére**. Magyarországon a doktoranduszok száma 2010-2017 között 7%-os növekedés mutatott, és ebből a növekvő számból **egyre nagyobb arányt képviselnek a szomszédos országokból érkező doktorandusz hallgatók**, az ő arányuk 14%-al nőtt ebben az időszakban. A szomszédos országok közül Romániában vannak nagy számban magyar nyelvű doktori képzésben részt vevő hallgatók (becsléseink szerint több mint 500 fő), az ellenpólust pedig Ukrajna képviseli, ahol nem lehet magyar nyelvű doktori képzésben részt venni.

A teljes tanulmány megtekinthető a Nemzetstratégiai Kutatóintézetben.

A tanulmány összesen 310 számozott oldalt (valamint körülbelül 2000 oldalnyimellékletet) tartalmaz, és az alábbi fejezetek alkotják:

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló

1. A Kárpát-medencei magyar oktatás jövőformáló szakmai hálózatának kialakítása

2. Az oktatásfejlesztésben érintett döntéshozók és véleményformálók kutatása

2.2 A Kárpát-medencei közoktatás döntéshozó és döntést befolyásoló szereplőivel készített interjúk eredményei

2.3 A Kárpát-medencei felsőoktatás döntéshozó és döntést befolyásoló szereplőivel készített interjúk eredményei

3. A magyar oktatási struktúrák bemeneti viszonyainak meghatározása és prognózisa

3.1 Kárpát-medencei magyar népesség-előrebecslés

3.2 Migrációs folyamatok Magyarországon a XXI. században

4. A magyar oktatási struktúrák kimeneti viszonyainak meghatározása és prognózisa

4.1 Kárpát-medencei társadalmi-gazdasági adatbázis

4.2 A Kárpát-medencei magyarság társadalmi-gazdasági helyzetének vizsgálata

4.3 A külföldi magyarság tömbös területeinek vizsgálata

4.4 A Kárpát-medencei magyarság szórványterületeinek vizsgálata

4.5 A magyar oktatási struktúrákra ható geopolitikai tényezők vizsgálata

5. A magyar oktatási struktúrák felmérése

5.1 Közoktatás

5.2 Felsőoktatás

6. Egyéb, kiemelt oktatási témakörök kutatási eredményei

6.1 A magyar, mint idegen nyelv oktatásának helyzete

6.2 A Kárpát-medencei magyar kutatás-fejlesztési és innovációs infrastruktúra feltárása

6.3 Az egységes Kárpát-medencei felsőoktatási tér átjárhatóságának kutatása

6.4 Tanulói, hallgatói életutak feltárása

7. Mellékletek

Az elkészült tanulmányban rögzített fontosabb eredmények tudományos fórumokon való közzétételét tervezi az NSKI 2019 és 2021 között.